

Quan els urbanites cullen cebes i idees

Habitem granges d'engreix a les que anomenem ciutats. Aquestes pateixen un procés de destrucció/reconstrucció, amb la conseqüent perduda imparable d'identitat, amparat baix el pretext del progrés i la modernitat que les aboquen al camí de convertir-se en una versió d'una mateixa i única urbe, el que anomenarà Marc Augé com a "no-lloc". El nou hàbitat ciutadà és una mena de motlle que serveix per calçar a l'individu dintre d'un producte industrial amb unes formes dissenyades prèviament on es simplifiquen les necessitats de l'inquilí: treballar, circular, consumir, divertir-se i dormir. L'espai públic perd la seua funció de lloc de trobada i relació, i es transforma en espai de contenció de multituds en moviments dirigits.

La falta d'integració de l'home amb el medi és realment traumàtica: la perduda de referents comuns, l'anonimat i la por a l'inevitable desconeixement de l'entorn condueixen a la desestructuració de les conductes socials i a la insolidaritat més indiferent. Els dirigents s'han adonat que després d'una urbanització depredadora i l'instauració del nou model de ciutat, neixia una nova societat més desequilibrada que comportava una manera de viure emocionalment desestabilitzada i un nou tipus d'individu, fràgil, narcisista i desarrelat, que no es sentia amb la necessitat de relacionar-se amb els seus veïns, desembocant en un ciutadà dòcil, automobilista i aïllat de la seua realitat més immediata, per tant fàcilment controlable.

També nosaltres hem de sotmetre a les nostres ciutats a un segon procés de destrucció/reconstrucció: Destrucció de la privatització i mercantilització de l'espai mitjançant l'expropiació i la gestió col·lectiva, Reconstrucció d'una comunitat lliure en un marc de relacions fraternals i igualitàries que dependrà absolutament de l'existència de circuits aliens al capital i a la mercaderia, és a dir, d'un territori sostret al mercat autogestionat íntegrament per la gent a través d'assemblees comunitàries.

Això és el que es pretén amb la transformació d'un solar de titularitat municipal abandonat en un hort urbà comunitari al barri de Carolines (Alacant). Després de varies setmanes de treball previ, netejant el solar, duent el material i difonent entre el veïnat la iniciativa, el passat 26 d'abril una trentena de persones va decidir reprendre el control de la seua vida, i per començar han decidit plantar lletugues, cebes, albergínies i tot tipus d'aromàtiques iniciant així la marxa d'un espai okupat i autogestionat pels mateixos veïns, l'Hort Comunitari de Carolines, amb jornades de treball i assemblees tots els diumenges al propi hort.

Amb la perspectiva de quasi un any d'existència intentarem esbrinar el perquè al nostre parer el projecte

de l'Hort Comunitari de Carolines s'ha conformat com una estructura potenciadora de contrapoder al barri, així com extraure una radiografia que identifique les característiques i dinàmiques engrescadores, per si pogueren ser extrapolables a qualsevol altre indret i per quelcom interessat. Explicarem això fent un anàlisi al voltant de 3 eixos d'acció (divisió i distinció totalment subjectiva extreta de les vivències personals de la marxa del projecte) que ha permès crear i donar cabuda aquest espai alliberat.

Sabem que l'acció col·lectiva hui en dia resulta inviable en termes de moviments nombrosos perquè no hi ha consciència de classe entre els explotats. En canvi és propícia entre petits grups d'afinitat, grups autònoms que establisquen línies de resistència front a l'Estat, el capitalisme i les relacions de poder que se'ns imposen. Per això abans de res volem especificar que el present anàlisi té com a subjecte a aquests últims, individus familiaritzats amb les pràctiques i dinàmiques assembleàries i amb un plantejament de confrontació front a les condicions actuals de no-vida i els seus gestors. Els nomenarem "veïns polititzats" front a la resta d'habitants del barri que anomenarem "veïns" a seques, per tal facilitar la nostra explicació.

Hem fixat la nostra atenció al voltant de tres punts: Primer de tot pel que fa a la reapropiació de l'hàbitat pels seus habitants. L'ocupació de l'espai, abandonat des de fa més de 30 anys, que havia esdevingut un femer on pixaven i cagaven els gossos, la gent es drogava, etc. va esdevenir després de continuades reivindicacions veïnals dirigides cap a l'Ajuntament (propietari del terreny) sense cap efecte. Els veïns veuen com la realitat amb la que han de conuiu porta amb porta, l'han de canviar ells mateixos i no cap polític còmodament establert als afores, molt possiblement a un adossat al Golf. Ha sigut un exemple clar d'acció no mediada, un exercici d'autonomia, això és sense delegacions, i un exemple de gestió d'un espai que roman obert per als veïns quasi tot el dia, funcionant de manera assembleària ara per ara viable. En definitiva, un exemple de que les coses es poden fer d'altra manera per als veïns i un colp de confiança per aquells veïns polititzats que no gaudien d'una ocupació més o menys seriosa a Alacant des de els '90.

També inevitablement s'interactua amb l'entorn, produint-se una "contaminació" mútua entre el veïns i aquells que anomenem polititzats. Primer cal destacar que els veïns polititzats sempre ens hem considerat això, veïns, i si hem encetat aquest projecte no era amb

intencions paternalistes o de avantguarda ("anem a endreçar-los un espai i a ensenyar-los a fer assemblees"), si no perquè com allò que érem, veïns, ens vàiem amb la necessitat d'un espai verd al barri on poder conrear i relacionar-nos, si després més gent se'ns unia doncs millor. Aquesta interacció ha fet que les dinàmiques assembleàries s'estiguen estenent, i les nostres pràctiques autònomes també. Cal destacar també l'aprenentatge de molts sabers quotidians que es comparteixen al relacionar-se gent provinent de disciplines i oficis tan diversos i posar-los en pràctica (conreu, reg, conservació dels aliments...), així com l'aterratge que suposa conviure amb els problemes personals d'un barri obrer, esgrimint la solidaritat com a ferramenta indispensable (a voltes l'única) i poderosa entre individus en convivència, que es coneixen personalment i els qui se saben compartint les mateixes misèries, fet que fa de la praxi diària una teoria real.

Finalment tractarem la qüestió de les relacions entre els veïns polititzats. D'aquests, hi ha gent que provenim de col·lectius amb sensibilitats molt diverses, moltes voltes enfrontades parcialment entre si. La continua posada en comú d'idees i l'enfrontament dels problemes de manera conjunta fa que cadascun dels individus que participem, anem incorporant al nostre quefer revolucionari, aspectes de lluites parcials moltes voltes olvidades o sense importància per a molts grups (veganisme, defensa cultura autòctona, antipatriarcal...), fent del projecte de l'hort un experiment on amb un objectiu clar (autogestionar un espai per al que siga que ens apatisca als veïns) i sense la necessitat de generar un discurs comú, puguem trobar una resposta que trenque amb molts dels fonaments d'aquesta societat burgesa. Creiem, basant-nos en la marxa d'aquests 10 mesos, que mitjançant unes dinàmiques transversals, autònomes i assembleàries es possible treballar colze a colze amb qui siga, desfent-nos del parapet moral del que a voltes ens equipem.

Si l'experiència resulta viable i positiva al llarg del temps, pot comportar que davant les mancances que sofreix la gent del barri, s'estenga l'exemple i esdevinguin respostes autònomes i unitàries per a cadascuna de les lluites parcials a enfrontar en cada moment: menjadors populars, cooperatives de consumidors, cooperatives de troc, caixes de resistència... Projectes que vagen filant una xarxa d'autogestió sobre el territori que permeta emancipar-nos de la dictadura de l'economia.

Alacant, febrer de 2010.
Comando Ortiga